

ବିବିଧ କାମଗର ସଭା
ବନାମ
କଲ୍ୟାଣୀ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ଜାନୁଆରୀ 9, 2001

[ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ ଏବଂ ଏସ୍.ଏନ୍. ବାରିଆଭା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବ୍ରହ୍ମ]

ଶ୍ରମ ଆଇନ:

ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ଗୁଡିକର ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ଅନୁଚିତ ଶ୍ରମ ଅଭ୍ୟାସ ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1971:ଧାରା 28 (1) - ଅଧୀନରେ ଅଭିଯୋଗ - ଗ୍ରହଣୀୟତା - ନିର୍ଣ୍ଣୟ: ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ କେବଳ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ଯେଉଁମାନେ ଶ୍ରମିକ ଅଟନ୍ତି - ଶ୍ରମିକ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ହିଁ ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ସେମାନେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତରଦାତା, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଜର କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ଅନୁଚିତ ଶ୍ରମ ଅଭ୍ୟାସ ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1971 ର ଧାରା 28 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷ ଅଦାଲତରେ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଅନୁଚିତ ଶ୍ରମ ଅଭ୍ୟାସରେ ଲିପ୍ତ ଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଅପିଲ ।

ଏହି ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :1. ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ଅନୁଚିତ ଶ୍ରମ ଅଭ୍ୟାସ ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1971 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିବ ଯେଉଁମାନେ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବରେ ଶ୍ରମିକ ଅଟନ୍ତି । ଯଦି କର୍ମଚାରୀମାନେ କମ୍ପାନୀର କର୍ମଚାରୀ କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ କୌଣସି ବିବାଦ ରହିଛି, ତେବେ ପ୍ରଥମେ ଉପଯୁକ୍ତ ମଞ୍ଚ ସମ୍ମୁଖରେ ବିବାଦ ଉଠାଇ ସେହି ବିବାଦର ସମାଧାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମଞ୍ଚରେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ଭାବେ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା

ହେବା ପରେ ହିଁ ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ।

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଘ (ରେଡ୍ ପ୍ଲାନ) ବମ୍ବେ ବନାମ ଅହମ୍ମଦାବାଦ ମାନ୍ୟତାକୃତ ଏବଂ କାଲିକୋ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କୋ. ଲିମିଟେଡ୍, (1995) 2 ଏଲ୍.ଏଲ୍.ଜେ. 765 ଏସ୍.ସି., ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

କ୍ରାନ୍ତିକାରୀ ସୁରକ୍ଷା ରକ୍ଷକ ସଂଗଠନ ବନାମ ଏସ୍.ଭି. ନାଜକ, (1993) 1 ସି.ଏଲ୍.ଆର୍. 1002 (Bom), ଅନୁମୋଦିତ ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲିୟ ଅଧିକାରିତା : ଦେଖାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3375/1998 ।

ଅଭିଯୋଗ (ୟୁଏଲପି) ସଂଖ୍ୟା 117/1993ରେ ପୁଣେସ୍ଥିତ ଶିଳ୍ପ ଅଦାଲତର 20.8.96 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପି. କାମା, ରାଜୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରନ, ସୁନୀଲ ଗୁପ୍ତା, ମକରନ୍ଦ ଡି. ଅଦକର, ଏସ୍.ଡି. ସିଂହ, ପଦ୍ମାକର କୁଲକର୍ଣ୍ଣୀ, ରାଜେଶ କୁମାର, ରାଜୀବ ଯୋଶୀ, ସୁଶ୍ରୀ ଅପରାଜିତ ସିଂହ, ସୁଶ୍ରୀ ମୀନାକ୍ଷୀ ଆରୋରା, ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ଏବଂ ଗୌରବ ଅଗ୍ରୱାଲ ଥିଲେ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଏସ୍. ଏନ୍. ବାରିଆଡା । 20 ଅଗଷ୍ଟ, 1996 ରେ ଶିଳ୍ପ ଅଦାଲତ ଦ୍ଵାରା ପାରିତ ଏକ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଅପିଲ ।

ସଂକ୍ଷେପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ଅପିଲକାରୀମାନେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ କ୍ୟାଣ୍ଟିନର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରୁଥିବା ଏକ ସଂଘ ବୋଲି ଦାବି କରନ୍ତି । ଅପିଲକାରୀ ସଂଘ ଦାବି କରନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଅପିଲକାରୀମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ କର୍ମଚାରୀ, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଭଳି ସମାନ ବ୍ୟବହାର କରୁନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଆନୁମାନିକ ଭାବରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିଛନ୍ତି । ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ଗ୍ରହଣ କରୁନଥିଲେ, ଅପିଲକାରୀ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ଶ୍ରମିକ ସଂଘର ମାନ୍ୟତା ଏବଂ ଅନୁଚିତ ଶ୍ରମ ଅଭ୍ୟାସ ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, 1971 (ଏହା ପରେ ଏହାକୁ ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ

ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମ କୁହାଯାଏ)ର ଧାରା 28 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମର ଅନୁସୂଚୀ II ର ବିଷୟ ସଂଖ୍ୟା 1, 1(a), 1(b), 4, 4 (a) ଏବଂ ଅନୁସୂଚୀ IVର ବିଷୟ 3, 5, 6, 7, 9 ଏବଂ 10 ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁଚିତ ଶ୍ରମ ଅଭ୍ୟାସରେ ଲିପ୍ତ ଥିଲେ । ଏହି ଅଭିଯୋଗକୁ 20 ଅଗଷ୍ଟ, 1996ରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ଵାରା ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅପିଲକାରୀ ସଂଘ ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସିଧାସଳଖ ଏହି ଅଦାଲତରେ ଏକ ଏସ୍.ଏଲ୍.ପି. ଦାୟର କରିଛି କାରଣ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, (1993) 1 ସି.ଏଲ୍.ଆର୍. ପୃଷ୍ଠା 1002 ରେ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଥିବା *କ୍ରାନ୍ତିକାରୀ ସୁରକ୍ଷା ରକ୍ଷକ ସଙ୍ଗଠନ ବନାମ ଏସ୍.ଭି. ନାଇକ* ମାମଲାରେ ପୂର୍ବରୁ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଶିଳ୍ପ ଅଦାଲତ ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଅଭିଯୋଗରେ ତୁଚ୍ଛଭିତ୍ତିକ ଶ୍ରମକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ କମ୍ପାନୀର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ (1995) 2 ଏଲ୍.ଏଲ୍.ଜେ 765 ରେ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିବା *କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଘ (ରେଡ୍ ପ୍ଲାନ) ବମ୍ବେ ବନାମ ଅହମ୍ମଦାବାଦ ମାନୁଫାକଚରିଙ୍ଗ ଏବଂ କାଲିକୋ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କମ୍ପାନୀ ଦ୍ଵାରା କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ, ସେଠାରେ ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ହେବ ନାହିଁ । ଉପରୋକ୍ତ ମତ ସହ ଆମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହମତ ।

ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ଯେଉଁମାନେ ସ୍ଵୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ ଶ୍ରମିକ ଅଟନ୍ତି । ଯଦି କର୍ମଚାରୀମାନେ କମ୍ପାନୀର କର୍ମଚାରୀ କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ବିବାଦ ରହିଛି, ତେବେ ପ୍ରଥମେ ଉପଯୁକ୍ତ ମଞ୍ଚ ସମ୍ମୁଖରେ ବିବାଦ ଉଠାଇ ସେହି ବିବାଦର ସମାଧାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମଞ୍ଚରେ ଜଣେ ଶ୍ରମିକ ଭାବରେ ସ୍ଥିତି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ପରେ ହିଁ ଏମ୍.ଆର୍.ଟି.ୟୁ. ଏବଂ ପି.ୟୁ.ଏଲ୍.ପି. ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଏହି ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା କମ୍ପାନୀ ସର୍ବଦା ଅପିଲକାରୀ ସଂଘର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ଵ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ମାନ୍ୟତା ଦେଇଥିଲା । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ କେବଳ ଦାବିକୁ ବିଫଳ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାରେ ଆମେ କୌଣସି ସାରମର୍ମ ପାଉନାହିଁ । ଲିଖିତ

ବିବୃତିରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ଅପିଲକାରୀ ସଂଘର ସଦସ୍ୟମାନେ ଉତ୍ତରଦାତା କମ୍ପାନୀର କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ । ଶିଳ୍ପ ଅଦାଲତରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଉଠାଯାଇଛି । ଶିଳ୍ପ ଅଦାଲତ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ଏକ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅପିଲକାରୀ ସଂଘର ସଦସ୍ୟମାନେ ଉତ୍ତରଦାତା କମ୍ପାନୀର କର୍ମଚାରୀ ନଥିଲେ । ଏହା ଏକ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ସେହି କାରଣରୁ ଅପିଲକାରୀ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ସଦସ୍ୟମାନେ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମଞ୍ଚରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଏହି ଅଭିଯୋଗ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ।

ତଦନୁସାରେ, ଆମେ ଏହି ଅପିଲକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରୁଛୁ ଯେ ଅଭିଯୋଗଟି ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ଆମେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମଞ୍ଚ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିବାଦ ଉଠାଇବାକୁ ଏହା ଆବେଦନକାରୀ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରହିଛି, ଯଦି ସେମାନେ ଏହା କରିବାକୁ ଅଧିକାର ପାଆନ୍ତି । ଯଦି ସେମାନେ ଉତ୍ତରଦାତା କମ୍ପାନୀର କର୍ମଚାରୀ ବୋଲି ଏକ ଘୋଷଣା ପାଆନ୍ତି, ତେବେ ଏହିପରି ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିବା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହୋଇପାରେ । ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ସେମାନଙ୍କ ସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ବିବାଦ ଉପଯୁକ୍ତ ମଞ୍ଚରେ ଉଠାଯାଏ, ତେବେ ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଶିଳ୍ପ ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ବିଚାରକୁ ନ ନେଇ ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁଯାୟୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ ।

ଭି.ଏସ୍.ଏସ୍.

ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା

|

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟତ୍ତ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।